

Ardealul Economic ERDÉLYI KÖZGÁZDASÁG

Când va intra în vigoare noul tarif unitar

D. V. Madgearu, ministru de finanțe continuă cu examinarea lucărilor comisiunii care să ocupă cu pregătirea noului tarif unitar. Treptat ce a ceste lucările capătă formă definitivă, ele sunt trimise spre tipărire la „Monitorul Oficial”. După toate probabilitățile valorile medii cuprinse în noul tarif unitar, vor intra în vigoare pe ziua de 14 Aprilie a. c.

Ordonanțarea datorilor din exerciții inchise

Printr-o decizie a Ministerului de finanțe, publicată în „Monitorul Oficial” din 1 Aprilie 1930, s'a hotoărât că ordonanțarea datorilor din exerciții inchise se va face începând cu cele mai vechi, și în ordinea în care Statul le-a contractat.

Fiecare creanță, ca să poată fi ordonanțată, va trebui să fie însoțită de un referat semnat de directorul contabilității ministerului respectiv, care rămâne răspunzător de exactitatea actelor și a sumei date.

Pentru verificarea acestor creanțe s'a instituit o comisie compusă din d. Gh. Nanu, directorul contabilității Ministerului de Finanțe, Virgil Livia și, avocat, șeful contenciosului din Ministerul de Finanțe și I. Postelnicu, șef de serviciu în Datoria Publică, iar d. Dem. Giorgian, șef de birou în direcția contabilității, ca secretar fără viză cărora nici o ordonanță nu va putea fi emisă.

Plata impozitului proporțional la imprumuturile ipotecare

Ministerul de finanțe având în vedere dispozițiunile art. 15 paragraf 1 legea timbrului și pentru a se aduce o cât mai mare înclesire procurării de credite, a dat o decizie prin care se hotărăște ca la împrumuturile ipotecare interne în scrisuri urbane sau rurale, impozitul proporțional de 1.584 la sută se va calcula la valoarea reală a acestor scrisuri pe cursul zilei de predarea titlurilor.

Dr. Borbely pleacă dela Banca Marmorosch din Cluj

Timp de șase săptămâni va conduce filiala din Paris a Băncii Marmorosch și apoi va fi la centrală conducătorul filialelor

In scurt timp se vor produce schimbări de personal la Banca Marmorosch Blank & Co. Dr. director general dela filiala din Cluj, va pleca pe timp de șase săptămâni la Paris pentru a conduce filiala de acolo a Băncii Marmorosch și apoi va merge la București, unde va fi ca referent al filialelor băncii.

La filiala din Cluj, după cum suntem informați, în locul lui Borbely va fi dr. Haralamb, actualmente director la filiala din Arad a Băncii Marmorosch Blank & Co.

Aci anunțăm, că dr. Henry Haralamb, a declarat, că Banca Marmorosch Blank & Co se ocupă cu ideia de a-l delega sau sau ca director la filiala Banca Marmorosch Blank & Co. din Cluj, ori la centrala din București, dar o hotărâre definitivă nu s'a luat încă în acest sens.

In legătură cu delegarea lui director Borbely la con-

ducerea filialei Blank la Paris, anunțăm, că dr. procurist Grigore Moldovan dela filiala din Cluj, a fost numit subdirector, ca un funcționar, care are mari merite în organizarea filialei clujene a băncii Marmorosch. Până ce se vor lăsa dispoziții definitive, filiala Marmorosch Blank în Cluj va fi condusă de către dnii subdirector Popescu Baltin și Grigorie Moldovan.

In legătură cu aceste versuni s'a mai ivit și ideia că filiala din Cluj a Băncii Marmorosch să fie condusă de către dr. Aurel Eșca director la „Banca Agrară” din Cluj, care timp îndelungat a fost la Banca Marmorosch Blank și care dela Banca Marmorosch din Cluj a plecat la Banca Agrară.

In cercurile bancare se aşteaptă cu foarte mare interes decizia referitoare la nouile numiri.

Magazinul de manufactură Ion Munteanu din Brașov ofere creditorilor o cotă de 50 la sută

Magazinul de manufactură Ion Munteanu succesorul succursalei Luca P. Niculescu din Brașov, a solicitat Tribunalului respectiv acordarea concordatului preventiv, oferind o cotă de 50 la sută, fără dobândă, plăabilă în 33 luni dela acordarea concordatului.

Solicitantul prezintă următoarea listă de creditori:

Banca Națională a României, Brașov, lei 3.741.077; Firma S. Trebitsch și Fiul, lei 374.791; Banca Bercovici, lei 14.906; Tesătoria Textil Sf. Luca, lei 17.707; Tesătoria de mătase, Sighișoara, lei 12.707; Ioanis et Billes, lei 23.640; I. A. Blomjomes, Timișoara, lei 14.652; Fabrica de tricotaje Lux Cernăuți, lei 24.650; Magazin Loco, lei 18.455;

Wilhelm Scherg, Brașov, lei 97.793; Pop și Bunescu, Loco, lei 38.088; „Soprotex”, lei 128.370; M. Goldenberg et Comp. lei 164.542; Alevy et Speil lei 37.680; Lupu Rabinvici, Galați, lei 6.095; Fratii Klei n'Timișoara, lei 24.498; N. Juser, lei 191.440; Goldstein et Ornstein, Galați, lei 371.988; Dr. J. Lutz, lei 850.731; Abram Schein, lei 84.849; Soc. Română pentru Industria Bumbacului, lei 140.942; Heinrich Klinger, Sf. Gheorghe, lei 91.429; Firma „Ageco”, Brașov, lei 437.660; Indus Textilă Aradeană, Brașov, lei 468.439; Unium Textil, Timișoara, lei 11.896; Brüder Perutz, Praga, lei 48.161; Frantz Liebisch et Sohn, Warendorf, lei 13.114; și alții.

Kittintették az Agronomul-Gazdák biztosítóintézet vezérigazgatóját

A régenstanács az ipar- és kereskedelemlügyi miniszteriumnak március 3-án kelt 6760. számú előterjesztésére Lelkeős Bélát, az Agronomul Gazdák aradi viztosítóintézet vezérigazgatóját a Meritul Comercial și Industrial első osztályu érdemrendjével tüntette ki közgazdasági téren kifejtett eredményes tevékenységéért.

Plata impozitului proporțional pentru furnituri până la 20.000 lei

Ministerul de finanțe văzând dificultățile ce se întâmplă de industria și comercianți cu plata impozitelor proporționale, ce se percep numai în viză, conform art 15 paragraf 3 legea timbrului, pentru mici furnituri către instituțiunile publice, a dat o decizie prin care se hotărăște ca impozitul proporțional datorat pentru furniturile până la valoarea de 20.000 (douăzeci mii) lei se va putea achita și prin aplicare de timbre mobile, care se vor anula de autoritatea care efectuează plata furniturii.

Exportul de vite

Deoarece la aleătuirea sindicatului exportatorilor de vite s'a produs o divergență între exportatorii din Ardeal și acei din Bucovina din care cauză nu se pot aleătu statutele sindicatului și deci el nu poate lua ființă, d. Ion Mihalache, ministru de domenii, a delegat pe d. I. Christescu, inspector veterinar din Timișoara, să înceapă tratative pentru împăarea taberelor.

Exportatorii din Ardeal pretind un sindicat separat, Bucovinenii la fel.

Exportatorii din Banat aderă la sindicatul propus de ministrul de domenii, însă pentru a nu se îngreuna exportul, cer înființarea unei reprezentanțe a sindicatului la Timișoara.

Din aceste motive înființarea sindicatului întârziează.

Tot în chestia înființării sindicatului d. Ion Mihalache a primit eri o delegație a exportatorilor ardeleni.

A Turul Cipőgyár Rt. és a Renner Testvérek és Társai Bórgyára Rt. a fuzió után uj rendszerű gyártásra térnek át

Amerikából uj gépeket rendelt a Renner-gyár — Deutsch Manó, a Renner-gyár igazgatója hajtja végre müszakilag a fuziót — A Turul Cipőgyár Rt. elbocsátotta száz munkását

Megirtuk, hogy a temesvári *Turul Cipőgyár Rt.* és a kolozsvári *Renner Testvérek és Társai Bórgyára Rt.* között fuzíós tárgyalások indultak meg, amelyeknek célja a belföldi cipő- és bórgyártás racionálizálása és ezzel kapcsolatosan a külföldi cipőgyárák árvise nyének ellensúlyozása. A fuziót a két gyár igazgatósága elvben már ratifikálta is, jelenleg a technikai keresztlüvtel módozatairól folynak tárgyalások. Mind a két iparvállalat a bécsi *Kreditanstalt* és *Rothschild* csoport érdekeltsége, amely a jelenlegi romániai gazdasági visszonyokra való tekintettel sürgette a két iparvállalat egyesítését.

A Turul Cipőgyár Rt. a fuzióra való tekintettel a napokban száz munkásának felmondott

és részükre két heti végkielégitést állapított meg. A munkások elégedetlenek voltak a két heti végkielégitéssel és öttagú bizottságot delegáltak a gyár igazgatóságával való tárgyalások lefolytatására. Tekintettel arra, hogy sem *Benedikt Norbert* vezérigazgató, sem pedig dr. *Jakobi Kálmán* ügyvezető igazgató nem tartózkodott Temesváron, a munkásság delegációja nem kezdhetett érdemleges tárgyalást a gyár tényleges vezetőivel.

A munkásság körében rendkívül izgatott lett a hangulat, egyes tulzó munkások magatartása fenyegető jelleget öltött és ezért

a Turul Cipőgyár Rt. rendőri segítséget kért.

Farkas Mózes vezérigazgató és Jakobi Kálmán igazgató nyilatkozata a fuzióról

Farkas Mózes dr., a Renner Testvérek és Társai Bórgyára Rt. vezérigazgatója április 3-án Temesvárra utazott, hogy átvegye a temesvári Turul cipőgyárat. A fuzióval összefüggésben van az is, hogy

április 1-ével a Turul cipőgyár összes tiszviselőnek felmondottak.

Jakobi Kálmán dr., a Turul Cipőgyár Rt. igazgatója a felmondásokkal kapcsolatosan ki jelentette, hogy az intézkedésre jogosult körök a felmondással csak rendelkezési jogukat akarják biztosítani minden irányban. Az új vezetőség maga akarja megválasztani munkatársait és ezért mondott fel a tiszviselőknek, a vezérigazgatótól kezdve a legfiatalabb gyakornokig. Nem szorul bizonyításra azonban, hogy az új vezetőség a régi, kipróbtalt munkaerőket továbbra is foglalkoztatni akarja.

Munkatársunk a Turul cipő-

Több rendőrszakasz és detektív szállta meg a gyár épületét. A közbiztonsági szervek megjelenése biztosítani látszott a Turul Cipőgyárban a munkatovábbi zavartalan menetét és a karhatalom csak arra szoritkozott, hogy a munkaidő befejezése után megakadályozza a gyárból távozó munkások csoportosulását és az esetleges tüntetéseket.

Farkas Mózes dr., a Renner Bórgyár vezérigazgatója lovag Anhauch kíséretében a napokban Temesváron folytatott tárgyalásokat a Turul Cipőgyár Rt. vezetőségével a fuzió keréztülviteléről. A temesvári tárgyalások után dr. Farkas Mózes vezérigazgató Budapestre, illetve Bécsbe utazott, ahol a két gyárnál érdekelte pénzcsoporthal folytatott tárgyalásokat.

Itt említiük meg, hogy

Deutsch Manó, a Renner Cipőgyár igazgatója viszszikerzett amerikai tanulmányutjáról és a Turul Cipőgyárral elhatározott fuzió technikai keréztülvitelére kapott megbízást.

Deutsch igazgató a fuzionált cipőgyárok részére új szisztemájú gépeket rendelt, amelyeknek megérkezése és üzembe helyezése után kezdik meg az eddiginél még jobban racionálizált ujrendszerű termelést.

Értesüléseink szerint a fuzionált cipőgyárok termelését a Renner Bórgyár fogja irányítani és a fuzió végrehajtása után a két gyár tiszviselői karában jelentős változások lesznek,

gyár átvételével és a tiszviselői felmondásokkal kapcsolatosan kérdést intézett dr. *Farkas Mózes*hez, a Renner bórgyár vezérigazgatójához, aki a következőket mondotta:

— Megfelel a valóságnak, hogy a Turul cipőgyár összes tiszviselőinek felmondottak, mert az új vezetőség minden irányban szabad kezet és rendelkezési jogot kiván biztosítani magának.

A felmondásoknak azonban nincsen antiszociális háttere,

mert az új vezetőség a régi, szakképzett tiszviselők és alkalmazottak munkájára továbbra is valószínűleg igényt tart.

— A fuzió részleteiről jelenleg még nem nyilatkozhatom részletesen, a két vállalat egyesítését a racionálizálás törvényei tettek szükséges.

Pregătirea nouui regim al spirtului

D. V. Madgearu, ministrul de finanțe, examinează lucrările comisiunii care a fost înșarcinată să studieze problema spirtului în România.

Acest studiu a fost făcut înându-se seama atât de situația de fapt din România cât și de indicațiile date de d. Ch. Rist, fost consilier tehnic pe lângă Banca Națională.

S'a mai avut în vedere și legiuirile similare.

din Cehoslovacia, Jugoslavia și Ungaria.

După cîte suntem informați, d. ministrul V. Madgearu, pentru a împiedeca intervenția celor interesați la alcătuirea acestei legi, precum și o discuție prea lungă a ei, care ar

intârziu punerea ei în aplicare,

va întocmi cu o comisie foarte restrânsă acest proiect de lege

și va depune în Parlament încă în cursul acestei luni. Ca să nu se producă perturbări la aplicarea regimului în viitor, lucrările viitoarei legi sunt ținute în cel mai strict secret.

Ceeace se poate prevedea de pe acum e că

viitorul regim al spirtului va fi mult mai larg decât acel actual

și va da posibilitate Statului să și măreasă veniturile provenite din taxele pe spirt.

Április 27-én tartja közgyülését a Kishitelbank és Takarékpénztár Rt.

Állandóan emelkedik a „legolecsőbb bank“ betétállománya

A kolozsvári Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. április 27-én tartja meg évi rendes közgyülését.

Az intézet kéthmillió lej alap tőke és 229.250 lej tartaléktőke mellett, 77.820 lej tiszta nyereséget ért el, amelyből a részvényesek részére 45.000 lej osztalék kerül kifizetésre.

A pénzintézet betétállománya 9 millió 540.089 lej és annak a takarékkossági szellemnek kifejezője, amelyet az intézet különösen a kisemberek

könében bevezetett és állandóított.

Az intézet élén megalapítása óta Lichtmann Aladár igazgató tevékenykedik, aki gondos előrelátással és szakszerűen vezeti a fejlődés után előre az intézetet, amelynek klientélája a bonitás szigorú ellenőrzése mellett állandóan már csak azért is gyarapodik, mert az intézet — közismerten a legolecsőbb kamatsfeltételekkel dolgozik.

„Banca Română“ din Alba-Iulia a fuzionat cu „Sebesana“

Tratativele urmate între Banca Română S. A. Alba-Iulia și „Sebesana“ Banca Poporala S. A. din Sebeș, în vederea realizării fuziunii, s-au încheiat în mod favorabil.

Adunarea generală a celor două institute financiare urmează să ratifice fuziunea.

Inainte de ratificarea fuziunii „Sebesana“ își va spori capitalul social dela două milioane la cinci milioane lei, ca să păstreze paritatea cu Banca Română, care și-a sporit capitalul social la cinci milioane în cursul anului trecut.

Adunarea generală a „Bănciei de Scont“

Adunarea generală a Bănciei de Scont s'a întrunit Luni, 31 Martie, sub președinția lui D. Dobrescu. Raportul arată că exercițiul 1929 n'a corespuns sperantelor puse într'un an de recoltă abundantă.

Cerealele n'a găsit acceptul unei valorificări favorabile.

Criza economică ajunsă la acuitate n'a putut constitui pentru bancă un indemn ca să largască sfera ei de afaceri. Din contră i-a impus o mare rezervă și o deosebită prudență. De altfel din bilanțul mai tuturor instituțiunilor de credit din țară, se poate vedea că rezultatele anului 1929 au fost mai slabe comparativ cu acele

pe 1928.

Beneficiile Băncii de Scont în 1929 au fost de

48.7 milioane contra 60.4 milioane în 1928,

o diferență în minus de 11.7 milioane.

Diferența e datorată urcării scontului la Banca Națională, scăderei valorilor în bursă, urcării dobânzii la depunerile cheltuielile de administrație ale băncii au fost reduse semnificativ. Față de criza actuală banca a continuat politica ei de prudență din trecut, alcănd o cotă importantă pentru amortisment.

Dividendul este de 9 la sută.

Desvoltarea vertiginoasă a Societății Anonime Industrială Arad-Brad (S. I. A. B.)

Societatea a reaiizat un beneficiu peste 2,5 milioane lei, plătind o dividendă de 10% — Modernizarea și rationalizarea producției la fabrica de ciment și cherestea a societății

Publicăm în acest număr al ziarului nostru bilanțul de pe anul trecut al Societății Anonime Industrială Arad-Brad din Arad, care în urma convenției din 1926 a statului cu vecnea societate maghiară Acesev în afară de liniile ferate a preluat averea particulară a acesteia după ce a fost naționalizată. Schimbându-și numele în Societatea Anonimă Arad-Brad (Siab), își continuă activitatea cu statul ca cel mai mare acționar, alături de care figurează comunele Crișane și județele învecinate, precum și diferiți acționari particulari în țară și străinătate. Societatea dispune de un capital social de 17,105.700 lei împărțit în 171.057 acțiuni nominale a 100 lei bucata și un important fond de rezervă.

Față de acest capital social societatea dispune de o avere care se compune din diferite imobile, fabrici, exploatare de mine și păduri și anume:

1) două blocuri de case în Arad lângă primărie evaluate în bilanț la 4,5 milioane lei a căror valoare reală întrece suma de 10 milioane;

2) o balastieră la Zimand, de unde se face export de câteva mii de vagoane de pietriș, prundiș și nisip.

3) o uzină de măcinat piatră, cea mai mare de acest soi la noi în țară la Șebiș cu o producție de andesită de 4000—4500 vagoane la an — care este cea mai puternică piatră de carieră pentru întreținerea suprafeței șoseelor: Această carieră este aproape complet mecanizată, dela scoaterea piețrei brute până la încărcarea acesteia în vagoane;

4) o fabrică de ciment la Gurahonț, care în anul trecut a produs 1392 vagoane de ciment. Față de acest rezultat al fabricii de ciment, ale cărei produse sunt apreciate pe același picior cu cele mai renumite fabrici din țară și străinătate, s'a început sporirea capacitatei de producție până la trei mii vagoane ciment pe an, lucrările de augmentare și rationalizare fiind în curs;

5) o fabrică de cherestea cu trei gatere la Vața de Jos a cărei activitate este asigurată de mai mulți ani prin materialul lemnos al pădurilor societății, a căror extindere este de șase-mii jughere de pădure seculară. Chestiunea exploatarii acestor păduri abia acum a fost definitiv rezolvată, deoarece Societatea a solicitat Consiliului de Ministri liberarea exploatarii acestor păduri, față de dificultățile cari i-s-au făcut în trecut de către Casa Pădurilor, contrar hotărârile Comitetului Agrar, care a admis exploatarea.

Toate aceste uzini sunt în

deplină activitate, ale căror produse gasesc mulțumită calitate superioare un debușeu sigur atât în țară, cât și în străinătate, acele care sunt destinate exportului.

Societatea în plină activitate a făcut în anul trecut un rulment de 96,373.457 lei realizând frumosul beneficiu brut de lei 4,721.345 lei din, care după reducerea cheltuielilor de uzină, administrație și amorti-

zări rămâne un beneficiu curat de lei 2,531.069, plătind o dividendă de 10%. Din beneficiul net se reportează pe anul viitor 300 mii.

La realizarea frumoaselor rezultate ale Societății Anonime Industriale Arad-Brad a contribuit în prima linie d. director general inginer Cristea Niculescu și delegația Consiliului de administrație dd. administratori delegați A. Birtoian și Dr. C. Luțai, primar al orașului Arad prin buna administrare și înțelteaptă conducere a acestor bunuri publice.

Societatea va fiină adunarea generală la 12 Aprilie a. c. la sediul societății, în palatul propriu din Arad.

Tr. Ch.

A marosvásárhelyi Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Rt. közgyűlése

A napokban tartotta meg gróf Teleki Arctur elnöklete alatt 60. évi rendes közgyűlését Marosvásárhely egyik legszolidabb pénzintézeté, az Erdélyi Kereskedelmi és Hitelbank Rt. Az elnöki megnyitó után Nemes Elek vezérigazgató terjesztette elő az igazgatóság jelentését, amelyből kitűnik, hogy az intézet az elmúlt üzletévben is mindenben megfelelni igyekezett a közönség igényeinek.

Az eredményes üzletév lehetővé tette, hogy az intézet

881.572 lej tiszta nyereséget érjen el. A részvények szelvénnyeit 10 lejjel változik be. A felügyelő bizottság jelentését Nagy Béla terjesztette elő, amely után a közgyűlés mind a két jelentést egyhangulag elfogadta.

A részvényesek nevében dr. Bernády György mondott meg leghangu köszönhetőt az eredményes munkáért, amiért elsősorban Nemes Eleket, az intézet kiváló vezérigazgatóját, valamint a tisztkart illeti elismerés.

Tratativele economice cu Cehoslovacia

Ministerul de industrie și comerț a hotărât ca să înceapă tratativele economice cu Cehoslovacia, în vederea încheierii unei noi convenții comerciale cu acestea.

Delegația română este prezidiată de d. I. Comșa senator și se compune din dnii I. Gr. Dumitrescu, directorul comerțului și ing. Tulea, ca delegații Ministerului de industrie și comerț, D. Constantiniu, di-

rectorul tarifelor vamale, ca delegat al Ministerului de finanțe și Caranfil, din divizia economică, ca delegat al ministerului de finanțe și Caranfil, din divizia economică, ca delegat al ministerului de externe.

Din partea Cehoslovaciei va conduce tratativele d. Zdenek Augenthaler, atașatul comercial al Cehoslovaciei la București.

A Prochászka Ede fiai cég megveszi a Bega-malmot

Tiz és félmillió lej volt a vételár — Prochászka Ede vezérigazgató nyilatkozata

A bánsági és temesvári közgazdasági életet és malomipartigen közelről érdeklő és jelenős tranzakció kerül közelebb-ről lebonyolitásra. A Prochászka Ede fia-cég, amely a Mümalom bérője, beható tárgyalásokat folytat a Bega Malom Részvénytársaság tulajdonosaival a Malom megvételéről.

A Bega Malom kisebb kapacitatea révén ma alkalmassabbnak látszik az általános gazdasági helyzet következetében csökken felvezőképességgü piac szükségleteinek ellátására, mint a Mümalom, amelynek Prochászkaék jelenleg bérloți.

A vételi tranzakció befejezése után csak a Bega Malom

maradna üzemben, miig a Mümalomból Prochászkaék kivonulnának, illetve megszüntetnék bérleti viszonyukat.

A Bega Malomba, amely iparvállalat a Szana-koncernhez tartozik, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Rt. éveken át tekintélyes tökét invesztált és ezért ugy a Bánságban és Temesváron gazdasági és pénzügyi körökben, valamint a malomipari érdekeltségek körében is nagy érdeklődéssel várják, hogy

mennyi lesz a Bega Malom vételára?

Ertesülésünk szerint

a Prochászka-cég tiz és fél-

millió lejért vette meg a Bega-malmot.

A Bega Malom megvételével kapcsolatban munkatársunk kérdést intézett Prochászka Ede vezérigazgatóhoz, aki a következőket mondotta.

Koncepciónk szerint — amit már a megvalósulás stádiумában levőnek lehet mondani — a temesvári Mümalom mellé a Prochászka Ede fiai-cég megvette a temesvári Bega Malmot. A Bega Malom huzszonégy óra alatt nyolc vagon buzát őröl.

— Ha lesz Romániának liszt exportja, akkor a belföldi fogyasztást az ujonnan megvásárolt malom fogja éjjel-nappali munkával kiszolgálni. A megvásárolt malmot új órlési rendszerrel fogjuk kiegészíteni és az a legolcsobb árak mellett a legkiválóbb minőséget fogja szállítani.

— A malomhoz tartozó tésztagyárat nem vettük meg, az továbbra is a Bega Malom tulajdonában marad.

Concordatul Băncii Timișana

Tribunalul din Timișoara a aprobat în principiu concordatul preventiv crezut de Banca Timișana.

Banca a trebuit să depui spesele procedurei precum și taxele specificate în legea respectivă, — circa 7 milioane lei. Banca a cerut tribunului să acorde un moratoriu pentru această, ea s-o poată plăti în 12 rate.

Totodată, Banca Timișana a mai cerut ca creditorii să fie convocați pentru a le cere adeziunea peste 90 zile, deoarece între creditori sunt și locuitori în America cu o sumă de 100 milioane lei.

Tribunalul a admis cererea și a convocat pe creditori pe ziua de 2 Iulie.

In ce privește taxele cuvenite, tribunalul a admis că Banca Timișana să facă plătile în următoarele rate:

Să plătească imediat 500.000 lei, taxa de unu la sută pentru stat să fie depuse până în ziua de 12 Mai, iar celealte sume până în ziua de 30 Iulie.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt esclente.

Majorarea taxei de import la zahăr

Ministerul de finanțe a trimis un ordin telegrafic punctelor vamale din țară, facându-le cunoaște că în conformitate cu jurnalul Consiliului de Miniștri, cu începere dela 1 Aprilie a. c. se va percepe o taxă vamală de import 20 lei de kgr. în loc de 15 lei de kgr. ca înapoi pentru zahărul în cristale și 21.50 lei kgr. în loc de 16.50 lei de kgr., ca înapoi pentru zahăr în bucati căpătâna sau praf.

Camera de Comerț și de Industrie din Cluj, aduce la cunoaște publicului, că pe viitor nici un fel de cerere respectivă recercare ce i se va adresa, dacă nu va fi timbrată conform legii, nu se va lăua în considerare.

Biroul Camerei.

Taxarea geamurilor săfuite la import

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară, prin care le face cunoscut că, unele vâmi printr-o greșită interpretare a notei de sub art. 961 din noul tarif vamal de import (plăci și geamuri săfuite sau nu) taxează mărfurile dela acest articol, cu o reducere la o treime, în loc de a se reduce o treime din taxă.

Se vor verifica toate declarațiile depuse pentru asemenea mărfuri și se va stabili dacă taxarea să făcut în conformitate cu dispozițiile notei acestui articol ori eronat, după cum se semnalează.

Pentru utoate cele ce se vor constata că s-au taxat eronat, se vor alege imediat diferență și se vor lua măsuri pentru urmărire și încassarea lor urgentă.

Se vor înainta tablouri de toate mărfurile cu declarațiile respective ce se vor găsi taxate în asemenea condiții.

Situatia agricolă e bună

Știri primite din toată țara arată că lucrările agricole urmează cu toată activitatea. Ploile căzute în ultimul timp au creat condiții de umiditate favorabile pentru dezvoltarea semănăturilor de toamnă și însemănătările de primăvară.

Spre deosebire de anul trecut, când o mare parte din sămânța cerealelor de toamnă s-a pierdut prin îngheț, anul acesta semănăturile de toamnă au eşit foarte bine din iarnă, iar relativa uscăciune semnalată la începutul anului a fost completă epocă de ploi abundente. Din aceste motive recolta anului în curs se anunță sub auspicii favorabile.

O expoziție agricolă permanentă la București

Ministerul de agricultură preștează înființarea unei expoziții agricole permanente la București. De asemenea se va pregăti și o expoziție internațională agricolă — care se va ține odată pe an.

Sporul de 5 la sută în traficul direct român-polon

Regia autonomă a căilor ferate a primit o cerere din partea administrației căilor ferate polone, prin care este solicită să renunță la aplicarea sporului de 5 la sută în traficul polono-român.

Căile ferate polone, cer ca acest spor să nu fie aplicat până la punerea în vigoare a noului tarif direct polono-român.

Consiliul de administrație c. f. r. luând în cercetare — în ultima sa ședință — această cerere a hotărât să se trateze cu polonezii pentru menținerea statului quo, în această privință.

Barbely István dr. távozik a kolozsvári Blankbanca éléről

Hat hélig a Banca Marmorosch, Blank & Co. párisi fiókját fogja vezetni, utána a pénzintézet központjában a fiókok vezetője lesz

A Banca Marmorosch Blank & Co. pénzintézet vezetősége nek személyi összetételében közelebbről jelentős változás fog történni. Barbely István dr., a Blankbanca kolozsvári fiókjának igazgatója közelebbről Párisba utazik, ahol a pénzintézet párisi fiókjának vezetését veszi át.

Barbely István párisi delegálása nem véleges, mert az igazgató csak körülbelül hatnyolc hélig fog a párisi fiók élén möködni azután visszatér România, de nem régi állását fogja elfoglalni, hanem véglegesen Bukarestbe költözök, ahol a Banca Marmorosch, Blank & Co. fiókjainak központi referense, illetve ügyeinnek intézője lesz.

Értesüléseink szerint a pénzintézet kolozsvári fiókját Haralamb igazgató, a Blankbanca aradi fiókjának vezetője veszi át, aki eddig is rendszeresen helyettesítette dr. Barbely Istvánt szokásos szabadság ideje alatt a kolozsvári intézetnél.

Itt említjük meg, hogy Henry Haralamb, a Banca Marmorosch, Blank & Co. aradi fiókjának igazgatója, azt a kijelentést tette, hogy a pénzintézet bucaresti igazgatósága azaz a terivel foglalkozik, hogy őt vagy a bucaresti központba hívja, vagy pedig a kolozsvári

fiók vezetésére delegálja. Az áthelyezésre vonatkozólag végleges döntés még nem történt.

Barbely István dr. párisi delegálásával kapcsolatosan Grigore Moldovant, a kolozsvári fiók céggéjéjét aligazgatóvá léptették elő. — Moldován régi, szakképzett tiszviselője a Blankbanca kolozsvári fiókjának, aki előléptetését szorgalmas és lelkismeretes munkájával kiérdezelte. Addig is, amig a bucaresti központ véglegesen dönt arról, hogy a kolozsvári fióknak ki legyen az igazgatója és dr. Barbely István utóda, a kolozsvári fiók ügyeit Popeseu Baltin igazgató és Grigore Moldovan aligazgatók fogják vezetni.

Megbízható forrásból származó értesüléseink szerint felmerült az a terv is, hogy a kolozsvári fiók vezetését Esca Aurél, a kolozsvári Banca Agraria vezérigazgatója vegye át, aki éveken keresztül vezette már a Banca Marmorosch, Blank & Co. kolozsvári fiókját és aki a kolozsvári fióknak az éléről távozott a Banca Agrahoz.

Közgazdasági és pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel várják, hogy a pénzintézet bucaresti igazgatósága azaz a terivel foglalkozik, hogy őt vagy a bucaresti központba hívja, vagy pedig a kolozsvári

Taxarea tuburilor de fier laminat

Ministerul de Finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că pe viitor nota II, de reducere de sub art. 1080 din tariful vamal, urmează să se aplique numai pentru tuburile de fier la-

minat, trase sau sudate cu un diametru mai mare de 57 mm. (2 1/4 toli).

In consecință se vor încasa taxele vamale integrale pentru tuburile cu un diametru mai mic de 57 mm. (2 1/4 toli) deoarece se fabrică în țară.

Angol tőkecsoporthoz százezer fontsterling kölcsönt ajánlott a temesvári kereskedelmi és iparkamarának

Szálloda és vásárcsarnok építésére használnak fel a kölcsönt, amelynek segítségével megalakítanák a kisiparosok és kiskereskedők altruiista bankját is

A temesvári kereskedelmi- és iparkamara igazgatónácsa nagyjelentőségű ülést tartott a napokban, amelyen Oprea János elnök bejelentette, hogy

a kamarának angol tőkecsoporthoz százezer fontsterling, tehát több mint

nyolcvan millió lej kölcsönt ajánlott fel 25–30 évi törlesztésre, 7 százalékos kamat mellett.

Az angol tőkecsoporthoz az a terve, hogy részvénytársaságot alapít a temesvári kamara bevonásával, amelynek szék-

helye Londonban lesz, részvényei viszont a temesvári kamara tulajdonában és kezelésében maradnának. A kölcsönajlat és az angol konzorcium terve nagy érdeklődést váltott ki a Bánság és Temesvár közgazdasági és pénzügyi életében, annál is inkább, mert

a külföldi, olcsókamatú törlesztéses kölcsön realizálása lényegesen hozzájárulna a Bánság és Temesvár kereskedelmi és ipari életének fellendüléséhez.

A kölcsön összegét investițiora használná fel a temesvári kamara és megvalósitaná már évek óta kidolgozott, de eppen az anyagi eszközök hiánya miatt eddig meg nem valósított építészeti terveit, illetve programját. Elsősorban azt a modern, a kényelem és higiénia követelményeinek megfelelő

nagysabású temesvári szállodát építéné fel a kamara,

amelynek hiányát már évek óta érzi a Bánság fővárosa és amelynek megépitése, kényelmes berendezése és felszerelése lényegesen fokozná Temesvár idegenforgalmát.

A Vásárcsarnok felépítése szintén megvalósítható volna az angol konzorcium kölcsönéből és intézményeket lehetne létesíteni a bánsági állatkivitel fokozására, továbbá különböző ipari és kereskedelmi otthonok volnának berendezhetők.

A kisipar és kiskereskedeleml is igen sok hasznát és előnyét láttná az angol kölcsön realizálásának, mert a nyolcvan millió lejes kölcsönből

meg lehetne venni alapját annak az altruiista pénzintézetnek, amely a kisiparosok és kiskereskedők részére olosókamatú kölcsönök folyósítana,

mert ennek hiányát évek óta érzik a Bánság és Temesvár kisiparosai és kiskereskedői.

A kamara igazgatónácsa megbízást adott Oprea János elnöknek, hogy a tárgyalásokat az angol konzorciummal folytassa és a lehetőség szerint kedvező feltételek mellett kösse meg a kölcsönszerződést, mert az igazgatónács véleménye szerint is a Bánság és Temesvár közgazdasági, kereskedelmi és ipari élete nem nélkülvilágított tovább a külföldi törlesztéses és olcsó kamatozásu tőkét, amelynek kétségtelenül megtermékenyítő hatása lesz a gazdasági életre.

Plata datoriilor statului

Ministerul de finanțe a luat măsuri să se plătească furnizorii și antreprenorii cari au de incasat sume din exercițiile 1916–1920 inclusiv.

Olvasa a

,Lemnul“-t

**Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!**

Vagoanele cu cereale sosite în porturi

Suprimarea suprataxei de locație

Consiliul de administrație al căilor ferate a hotărât suprimarea sporului de 30 lei de oară și vagon, din taxele de locație la vagoanele cu cereale ce sosesc în porturi, în timpul campaniei de cereale (sezonzul de vară).

Convenția dintre Ministerul de Finanțe și Banca Națională

Zilele acestea a avut loc la ministerul de finanțe o importantă conferință între d. ministrul V. Madgearu și dnii: D. M. Burilianu, guvernatorul Băncii Naționale și Costin Stoicescu, director la Banca Națională. S'a examinat modul cum s'a aplicat până acum convențiunea dintre ministerul de finanțe și Banca Națională, pentru ca toate încasările și plățile Statului să se facă numai prin Institutul nostru de Emisiune, precum și măsurile ce ar fi de luat pentru o mai rațională aplicare a acestei convenții. De asemenei s'a examinat și chestiunea acreditivelor ce Banca Națională urmează a le pune la dispoziția ministerului de finanțe, pentru plățile pe care acest minister urmează să le facă în prima decadă a lunei Aprilie a. c.

Intensificarea încasării impozitelor

Ministerul de Finanțe a trimis un ordin circular tuturor administratorilor financiari din țară prin care le face cunoștință că din examinarea situației încasărilor Statului pe luniile Ianuarie și Februarie a. c. provenite din impozite directe, indirekte și încasări făcute pe seama diferitelor departamente, se constată că încasările date de multe din administrații financiare din țară sunt sub cota lunară a prevederilor bugetare. Dacă pentru unele din aceste impozite se poate admite că încasările să fie sub cota lunară, pentru cele mai multe din ele, acestă încasări trebuie să treacă cu mult de cota lunară. Se atrage deci atenția că se ia cele mai urgente măsuri pentru intensificarea încasării impozitelor de orice fel datorate Statului. Administratorii financiari sunt obligați a cerceta din 15 în 15 zile activitatea tuturor perceptořilor de sub controlul lor și acolo unde se va constata o încetineală a încasării impozitelor se vor lua cele mai severe măsuri pentru intensificarea încasării lor, raportându-se în același timp Ministerului de Finanțe.

O altă circulară a fost trimisă tuturor inspectorilor financiari din țară, prin care li se atrage atențunea să exercite cel mai riguros control asupra activității administratorilor financiari, privitoare la modul de încasare a impozitelor cuvenite Statului.

Concordatul Băncii Franco-Română

Votul creditorilor și al deponenților

Sub conducerea dlui jude-președinte Dinea Constantinescu, au avut loc la secția I-a a Trib. de Comerț-Ilfov, operațiunile de votare a creditorilor și deponenților Băncii Franco-Română. Operațiunea a durat dela ora 9 dimineața până la 6 p. m., numai cu o întrerupere necesară a prânzului.

Banca Națională și celelalte bănci creditoare atât din țară și din străinătate au dat adeziunea lor la concordat. Tot așa și deponenții principali.

Deși ascultarea deponenților nu s'a terminat (numărul lor fiind de peste 8000), până acum adeziunile date asigură concordatul preventiv. Hotărârea tribunalului se poate

deci prevedea de pe acum.

Cu ocazia acestor operațiuni s-au ridicat două importante chestiuni și anume: Prima: propunerea Băncii de a putea transa pe calea unei înțelegeri achitarea, înainte de termenul acordat pentru concordatul preventiv, a creditorilor ce ar primi anumite condiții ale Băncii. A doua chestiune importantă este aceea a reprezentării creditorilor în comisiunea de supraveghere a cooperatorilor de lichidare. Aceasta intrucât Banca a primit ea, în această comisiune, să ia parte un reprezentant al Băncii Naționale, unul al asociației Băncilor, și unul din partea creditorilor.

A Lloyd Társulat közgyűlése örömmel vette tudomásul a temesvári áru- és értéktőzsde felállítását

Megválasztották az új választmányi tagokat

A temesvári *Lloyd társulat* nagy érdeklődés mellett tartotta meg rendes évi közgyűlését *Tötisz Rezső* elnökletével. A közgyűlés örömmel vette tudomásul, hogy Temesvár részére engedélyezték az áru- és értéktőzsde felállítását és hogy a *Lloyd* bíróság, amely a Bánsgág gazdasági életének egyik igen jelentős intézménye, további zavartalan működését sikerült biztosítani.

A számvizsgáló bizottság jelenlétének letárgyalása után 19 választmányi tag megválasztására került a sor. Két jelöllistát nyújtottak be és a megijtett szavazás alapján a választ-

mány tagjaiul három évi mandátummal megválasztattak:

Aczél Gyula, dr. Baltescu János, Brebenar Vasilie, Dobosneanu György, Klein Ernő, Klein Viktor, Kun Richárd, Miklóssi Kornél, Nyíri Jenő, Popescu Marius, Rothbart Jakab Szellmann Pál, Szoboika Imre, Stan Vidrágh, egy évi mandátummal pedig. Dengl Ferenc, Goldstein Rezső, Perlesz Lajos, ifj. Szana Zsigmond és Szenes Rezső.

A számvizsgáló bizottság tagjaiul egyhangulag megválasztották Reisz Alfrédöt és Popper Zsigmondot.

A Morgan-csoporthoz és a Banque de Paris et des Pays Bas érdekeltségeit vállalnak a romániai Földhitelintézetnél

Hét milliárd lejt invesztál a Morgan-csoporthoz a romániai telefon és táviró kibővítésére

Románialan a mezőgazdasági termelés és értékesítés finansierizarea a tőkehiány miatt súlyos nehézségeket okozott a mindenkor kormányoknak. A liberálisok és Averescu kormányának sikertelen kísérletei után a Maniu kormány iktatta programjába az agrárkölcönököt nyújtó *Mezőgazdasági Hitelintézet* felállítását és tárlyálosokat folytatott német, francia holland és angol pénzcsoporthoz.

A tárlyálosok eredményre vezettek és francia, holland, angol konzorcium a párisi *Banque de Paris et des Pays Bas* vezetése alatt elvállalta, hogy résztvesz az Agrárhitelintézet megalakításában și gon-

doskodik az intézet zálogleveleinek a kölföldi pénzpiacokon való elhelyezéséről.

A Földhitelintézet alaptörvényének lejegyzésében résztvesz a Morgan-csoporthoz két milliárd lejjel. A francia csoport két milliárd lejt, az angol csoport egy milliárd lejt jegyez.

A Földhitelintézet részvényleit rövidesen kibocsátják.

Itt említi meg, hogy a Morgan-csoporthoz a romániai telefon és táviró koncesszionálására vonatkozó tárlyálosok is kedvezően haladnak előre és a pénzcsoporthoz egy év alatt hét milliárd lejt hajlandó invesztálni a romániai telefon és táviróhálózat ujjászervezésére, illetve kibővítésére.

Un împrumut de 400 milioane pentru Oradea

Un consorțiu finanțier din Olanda a oferit primăriei din Oradea un împrumut de 400 milioane lei.

Imprumutul ar urma să fie amortizat în 25 ani.

Același consorțiu a făcut o oferte similară și altor orașe din Ardeal, iar guvernului a propus un împrumut de construcții de două miliarde.

Kămâne de văzut dacă condițiunile de dobândă sunt avantajoase sau oneroase.

Nouile prețuri ale spiritului

Printr-o decizie a Ministerului de finanțe, publicată în „Monitorul Oficial“ din 31 Martie 1930, s'a fixat prețul de vânzare la spiritul din cereale, spiritul din vin, precum și la tuica și rachiurile naturale, spre a servi ca bază la calcularea supra taxei de 5 la sută ad-valorum pentru spiritul din cereale, după cum urmează:

Prețul de vânzare, fără taxe de consumație la:

Spiritul din cereale, lei 2,40 de gr. dal.

Spiritul din vin, lei 13 de gr. dal.

Tuica și rachiurile naturale, lei 11 de gr. dal.

Acstea prețuri au fost fixate pe timp de 3 luni, dela 1 Aprilie la 1 Iulie 1930.

Calculul supra taxelor de 5 la sută și 20 la sută ad-valorem se face asupra totalului ce rezulta din prețurile stabilite prin decizia de față, taxele de consumație și taxa de producție pentru băuturile supuse și la această taxă, cum și taxa de denaturare.

Megszünt a Temesvári Arany Ökörzsálloda. Temesvár legrégibb vendéglője és szállodája, a Lonovich-utcában levő Arany Ökörhöz címzett fogadó megszünt. A két-száz esztendeje fennálló vendéglöhöz a régi Temesvár számos emléke fűződik. Falai között körülbelül három évtizeddel ezelőtt a magyar irodalom egyik legnagyobb büszkesége, Ady Endre számos kellemes órát töltött vidám baráti körben. Most a gazdasági krízis áldozata lett. Dávid Ferenc vendéglős két év óta vezette az üzemet, azonban a legszor-gasabb fáradozás ellenére sem sikerült ujra felvirágzatni, mert az adók és egyéb kiadások állandóan felülmulták a napi bevételt. A vendéglős passzívái meghaladják az egy-millió lejt, ezzel szemben az aktivák csak körülbelül félmilliárd lejt rugnak. A vendéglős és hitelezői között egyezkedési tárlyálosok folytak amelyek azonban nem jártak sikerrel, mivel a fogadós még a hitelezők által követelt negyven százalékos kvóta megfizetésért sem vállalhat kezességet.

DIANA sós borszesz, vezérképviselő,
„GEA“ KRAYER. Fő-
terakat Balkán Impex,
T I M I Ş O A R A

Statutele bursei de mărfuri din Cluj

Pe ce bază va funcționa bursa?

Bursa de mărfuri din Cluj s'a înființat, după cum am mai anunțat. Astfel s'au redactat și statutele, după cum urmează:

I. Dispoziții generale.

1) Denumirea Asociațiunie: Asociațiunea Bursei de Mărfuri din Cluj.

2) Sediul Asociațiunie: Cluj.

3) Durata: Durata Asociațiunea în fața justiției, autorităților și a terță persoană o reprezintă președintele Asociațiunie, în lipsa lui vicepreședintele, sau unul din membrii Comitetului Bursei, anume delegat în acest scop.

5) Scopul: Scopul Asociațiunie este de a reuni pe comercianți și industriași în vederea negocierii mărfurilor și productelor de tot felul, în cadrul dispozițiilor legii Bursei.

6) Asociațiunea Bursei se imparte în 4 secțiuni: 1. Produsele agricole și animale; 2. Produsele forestiere; 3. Produsele miniere și industriale și 4. Diverse.

II. Calitatea de membru și cotizații.

8) Pot fi membrii în Asociațiunea bursei:

a) Comercianți și industriași cu firme înscrise la Tribunal;

b) agricultori cari fac în mod obișnuit negocieri, având caracterul operațiunilor de Bursă din specialitatea respectivă;

c) mijlocitorii oficiali, cari însă la compunerea Comitetului Bursei nu pot fi nici alegători, nici eligibili.

9) Admiterea de membru în Asociațiunea Bursei se va cere prin declarație scrisă.

Asupra admiterii decide Adunarea generală prin vot secret și cu majoritatea voturilor celor prezenți.

Lista acelora, cari au cerut înscrisere, se va afișa în localul Bursei cel puțin cu trei zile înainte de adunarea generală.

10) Calitatea de membru se va înceta:

a) prin deces,

b) prin retragere benevolă. Retragerea benevolă are loc numai după trei ani socoți dela intrare,

c) dacă încretează calitatea de admitere ca membru,

d) dacă membrul în conformitate cu art. 27 din legea Burselor pierde dreptul de a frecventa Bursa,

e) dacă Comitetul Bursei exclude pe membru.

Excluderea membrului se pronunță prin Comitetul Bursei în cazurile prevăzute de Art. 16 din legea Burselor.

Excluderea poate fi temporală sau definitivă. Excluderea temporală poate fi ridicată atunci când cauzele cari au provocat-o au dispărut.

Excluderea temporală sau

definitivă se va afișa în sala Bursei și comunica celorlalte Burse din țară.

11) Cotizația o stabilește Comitetul Bursei în fiecare an.

Dacă un membru repășește din Asociațiune este însă dator să achite cotizația până la finea anului în care s'a retras.

III. Adunările generale.

12) Organul suprem al Asociațiunei bursei este adunarea generală.

Adunarea generală ordinată se întrunește anual de două ori, în luniile Martie și Octombrie.

Adunări generale extraordinară la cererea a cel puțin $\frac{1}{4}$ din totalul membrilor Asociațiunei, sau a Comitetului Bursei, trebuie să fie convocată oricând.

Adunarea generală se convocă de către Președintele sau locuitorul său. Convocarea se va publica cel puțin cu 10 zile înainte de adunare în Monitorul Oficial și 2 cotidiane din Cluj, și se va afișa în localul Bursei. Convocatorul are să cuprindă și ordinea de zi.

Adunarea generală poate de libera legalmente numai asupra acelor propunerii, cari au fost înaintate în seris cu cel puțin trei zile înaintea adunării generale.

Adunarea generală poate decide numai asupra punctelor luate pe ordinea de zi a propunerilor înaintate cel puțin cu trei zile înaintea adunării.

13) Membrii Asociațiunei burse pot lua parte în adunarea generală numai personal, respective după normele de mai jos:

a) firmele individuale prin proprietarul sau procuristul permanent, care de regulă reprezintă firma,

b) firmele sociale printre membru sau procurist, care corăspunde condițiunilor de sub a),

c) societățile anonime și cooperativele printre reprezentant, care poate fi un membru din direcție, un director, subdirector sau procurist.

Una și același persoană, chiar dacă ar avea una din calitățile de mai sus la mai multe societăți, nu poate reprezenta decât un singur membru al Asociațiunie.

Reprezentanții firmelor sociale și ai societăților anonime pot fi aleși pentru orice funcție.

14) Vor putea lua parte la deciziunile adunării generale numai membrii cari au o vechime de un an și sunt la moment cu plata cotizațiunilor.

Se exceptează adunările generale din primul an după constituire, numai în ce privește vechimea.

15) Adunarea generală este legalmente constituită cu jumătate din numărul total al membrilor înscriski în Asociațiune. În cazul când la prima adunare nu s'a întrunit majoritatea cerută de sus, se va convoca o nouă adunare cel mai târziu peste 10 zile dela data primei convocări, când adunarea generală va lucra valabil oricare ar fi numărul membrilor prezenți.

Decisiunile se iau cu majoritatea membrilor prezenți.

16) Adunarea generală va fi prezidiată de președintele sau vicepreședintele Asociațiunii. În lipsa lor președintele sau vicepreședintele Comitetului Bursei sau al Comisiei interimare.

Decisiunile — în afară de admitere de membrii noi și alegeri, cari se iau totdeauna cu vot secret — se iau, după hotărârea adunării generale, prin aclamație, prin vot nominal sau secret.

La propunerea serisă a 10 membrii din adunare, președintele este dator să ordone — conform propunerei — vot nominal sau secret.

Despre decisiunile adunării generale se va dresa proces verbal. Procesele verbale se vor introduce în ordinea datelor într-un registru special, pastrat la secretariat. Procesele verbale vor fi verificate de doi membrii delegați de către adunarea generală.

17) La sferă de activitate a adunării generale aparține:

a) alegerea unui președinte și a alor doi vicepreședinți, cari împreună cu seceretarul Bursei vor constitui bioul adunării generale,

b) alegerea comitetului Bursei,

c) alegerea membrilor din Camera arbitrală,

d) oricare alte chestiuni, care interesează funcționarea Bursei.

IV. Comitetul Bursei.

18) Bursa va fi condusă și administrată de Comitetul Bursei ales pe patru ani.

Membrii Comitetului:

a) 5—20 membrii aleși de adunarea generală. Membrii Comitetului vor fi aleși dintre membrii cetățeni români ai Asociațiunie Bursei în raport cu numărul membrilor din fiecare secțiune,

b) un delegat al Ministerului Industriei și Comerțului,

c) doi delegați ai Camerei de Comerț și de Industrie din Cluj.

Sindicul Bursei este membru de drept.

19) Adunarea generală fiecare, că din locurile disponibile din Comitetul Bursei în

raport cu numărul membrilor din fiecare secțiune câte locuri vor fi completeate.

Alegerea membrilor din Comitetul Bursei se va face cu vot secret prin scrutin de listă propusă de cel puțin 10 membri până la începerea alegerei. Președintele declară aleasă lista, cari au obținut cele mai multe voturi. În caz de paritate se va repeta alegerea.

20) Comitetul își alege din sănul său un președinte și doi vicepreședinți. Președintele poate fi ales numai dintre membrii delegați de către adunarea generală.

Pentru a aduce hotărâri valide este necesară prezență jumătate a membrilor. Hotărârea se ia cu majoritatea voturilor membrilor prezenți.

Membrii Comitetului Bursei sunt obligați să ia parte la ședințe. Cei cari lipsesc nemotivat dela 4 ședințe consecutive se vor considera demisionați.

21) Atribuțiunile Comitetului Bursei sunt fixate în art. 19 și 20 din legea Burselor.

Comitetul Bursei este obligat a prezenta adunării generale din luna Martie o dare de seamă amănunțită asupra activității sale precum și asupra operațiunilor încheiate în Bursă în cursul anului expirat.

V. Judecătorie de arbitri.

22) Orice diferențe ivorâte din operațiuni il bursă se vor judeca de o Cameră de arbitrii instituită pe lângă Bursă.

23) În fiecare an, în luna Ianuarie, Asociațiunea Bursei, în raport cu numărul membrilor din fiecare secțiune, alege 10—20 arbitri. Camera de arbitraj se va constitui — în conformitate cu art. 108 din lege — prin tragerea la sorți din lista membrilor.

Procedura este reglementată prin art. 111—123 din legea Burselor.

VI. Dispoziții finale.

24) Regulamentul interior și de operațiuni il stabilește Comitetul Bursei și il aprobă Ministerul Industriei și Comerțului.

25) Intrucat regulamentul de administrație publicat ar cuprinde dispoziții contrare statului prezent, și până la modificarea prezentului statut dispozițiile regulamentului de administrație publică sunt valabile.

26) Prezentele statute au fost desbatute și aprobată de către adunarea generală constitutivă ținută la 23 Martie 1930.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Citiți „Lemnul”

Milyen alapszabályok szerint fog működni a kolozsvári árutőzsde?

A kolozsvári Árutőzsde-Egyesület alapszabályai?

A kolozsvári árutőzsde alakuló közgyűlése a következő alapszabályokat állapította meg a tőzsde működésére:

I. Általános rendelkezések.

1. Az egyesület elnevezése: „Cluji Árutőzsde Egyesület”.
2. Az egyesület székhelye: Cluj.

Az egyesület működésének időtartama: Határozatlan.

4. Az egyesületet hatóságok és bíróságok előtt, valamint harmadik személyekkel szemben az egyesület elnöke, távollétében az alelnök, vagy a tőzsde választmánynak erre a célra kijelölt tagja képviseli.

5. Az egyesület célja: Kereskedők, iparosok és termelők egyesítése a tőzsdetörvény szabályai szerint árukkel és termékekkel való kereskedelem céljából.

6. Az egyesület a tőzsde-törvény 1. art. szerint jogi személy. Az ipari és kereskedelmi miniszterium és a tőzsdeválasztmány felügyelet és ellenőrzése mellett működik. Működésében hivatalos közvetítők és azok helyettesei állanak segítségére. A tőzsden kötött ügyletek felett választott bíróságával első fokon ítélezik.

7. A tőzsde egyesület 4 osztályra oszlik: 1. Mezőgazdasági és állati termékek; 2. Erdei termékek; 3. Bánya és ipartermékek; 4. Általános osztálya.

II. Tagság, tagdjak.

8. Az egyesület tagjai lehetnek:

a) Bejegyzett cégi kereskedők és iparosok;
b) Mezőgazdák, kik rendesen foglalkoznak a tőzsde jellegrének megfelelő üzletkötésekkel.

c) Hivatalos közvetítők, akik azonban a választmány összeállításánál sem választók, sem választhatók nem lehetnek.

9. A tőzsdeegyesület tagjai közé való felvételt irásbeli belépési nyilatkozattal kell kérni.

Felvételle felett az egyesület közgyűlése titkos szavazással és a jelenlevő tagok szótöbbségevel határoz.

A felvételt kérők névsorát a tőzsde helyiségeiben a közgyűlés előtt legalább 3 nappal ki kell függeszteni.

10. A tőzsdeegyesületi tagság megszünik:

a) ha a tag meghal,
b) ha a tag, az egyesület tagjai sorából kilép,
c) ha a tagnak a felvételre jogosító minősége megszünik,
d) ha a tag a tőzsdetörvény 27. art. értelmében elveszti a tőzsde látogatására vonatkozó jogosultságát,

e) ha a tagot a tőzsde választmány kizárja.

A kizárást a tőzsde választmánya szótöbbséggel mondja ki a tőzsdetörvény 16. art.-ban felsorolt esetekben.

A kizárás lehet időleges, vagy végleges. Az ideiglenes kizárás, akkor oldható fel, ha a kizárást előidéző okok megszüntek.

Ugy az időleges, mint a végleges kizárás a tőzsde helyiségeiben kifüggesztendő és az ország többi tőzsdéivel is közlendő.

11. A tagsági díjak összegét évenként a választmány állapítja meg.

A tagsági kötelezettségek annak az évnek teljesítendők, amely évben a tagság megszünt.

III. Közgyűlés.

12. A tőzsdeegyesület legfőbb szerve a közgyűlés.

Rendes közgyűlést évenként kétszer, március és október hónapokban kell tartani.

Rendkívüli közgyűlés annyiszor hivandó össze, ahány szor erre szükség van.

Az összes tőzsdetagok negyed részének, vagy a tőzsdeválasztmánynak kérésére a rendkívüli közgyűlést bármikor össze kell hivni.

A közgyűlést az egyesület elnöke, vagy helyettese hívja össze.

A meghívást legalább 10 nappal a közgyűlés napja előtt közzé kell tenni, a Monitorul Oficialban, két Olujon megjelenő napilapban és ki kell függeszteni a tőzsde helyiségében. A közgyűlesi meghívónak a napirendet is magában kell foglalnia.

A közgyűlés végérvényesen csak a napirendben feltüntetett tárgyak és a közgyűlés előtt legalább 3 nappal irásban benyújtott indítványok felett határozhat.

13. A tőzsdeegyesület tagjai a közgyűlésen csak az alább megjelölt meghatalmazott képviselőik utján vehetnek részt:

a) Egyéni cégek a cégtulajdonos, vagy állandó cégjegyző utján, aki rendszerint képviseli a cégek kereskedelmi ügyeiben,

b) trássas cégek egyik társ tag, vagy cégjegyző utján, aki az a) pont alatti feltéleknek megfelel,

c) részvénnytársaságok és szövetkezetek egy képviselőjük, utjár, aki lehet egy igazgató, aligazgató, vagy céggjegyző.

Egy és ugyanazon személy még ha a fentiek közül valamelyik minősége több társaságánál is meglenne, csak egyetlen egyesületi tagot képviselhet.

A társas cégek és részvénnytársaságok megbízottai az összes tisztségekre választhatók.

14. A közgyűlés határozataiban csak azok a tagok vehetnek részt, akik legalább egy év óta az egyesület tagjai és tagdija tartozásuk nincs. Kivétel az alakuló közgyűlés és tagsági idő tekintetében az alakulás utáni első év közgyűlései.

15. A közgyűlés csak akkor határozatképes, ha azon az egyesület összes tagjainak legalább fele részt vesz.. Ha az első közgyűlés határozatképtelen volna, legkésőbb az első összehívás után 10 napra új közgyűlés hivandó össze, mely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül hozhat érvényes határozatokat.

A határozatok a jelenlevő tagok szótöbbségével hozatnak.

16. A közgyűlés tárgyalásait az egyesület elnöke, vagy alelnöke vezeti. Ezek hiányában a tőzsdeválasztmány, vagy az ideiglenes bizottság elnöke, vagy alelnöke.

A határozatok — a jelentkező tagok felvételle tárgyában hozandó határozatok és választások kivételével, melyek minden titkos szavazás utján ejtendők meg — felkiáltással, vagy névszerint és esetleg titkos szavazás hozandó.

Tiz közgyűlési tag irásbeli indítványára az elnök köteles bármilyen tárgyban — az indítványhoz képest — névszerint, vagy titkos szavazást elrendelni.

A közgyűlés határozatairól jegyzőkönyv veendő fel. A jegyzőkönyveket melyek a titkárság által őrzött, külön e célra berendezett bekötött könyvbe időrendi sorrendbe vezetendők be, a közgyűlés által a célra kijelölt 2 tag hitesít.

17. A közgyűlés hatáskörébe tartoznak:

a) Egy elnök és egy, vagy két alelnök választása, akit a titkárral együtt alkotják a közgyűlés irodáját,

b) a tőzsdeválasztmány megválasztása,

c) a választott bíróság tagjainak megválasztása,

d) minden más, a tőzsde működését érdeklő ügy.

IV. A tőzsdeválasztmány.

18. A tőzsde a közgyűlés által 4 évre választott tőzsdeválasztmány vezeti és adminisztrálja.

A választmány tagjai:

a) A közgyűlés által választott 5—20 tag. A választmány tagjai az egyes osztályok tagjainak szám arányában választandók meg a tőzsdeegyesület román állampolgár tagjai közül,

b) a kereskedelmi és ipari miniszterium egy kiküldöttje,

c) a cluji kereskedelmi és iparkamara két kiküldöttje.

A választmány jogoszerinti tagja a tőzsdetanácsos (Sindicus).

19. A közgyűlés határozza meg, hogy a választmányi tagági helyek közül különböző osztályok tagjainak arányában — hány helyet tölt be.

A választmányi tagok megválasztása titkos szavazással, névjegyzékkel történik. A 10 tag által ajánlott névjegyzék legkésőbb a választás megkezdéséig nyújtandó be. Az elnök a legtöbb szavazatot nyert névjegyzékkel jelenti ki megválasztottnak. Szavazategyenlőség esetében a választás megismételhető.

20. A választmány saját kebeléből egy elnököt és két alelnököt választ. Az elnök csak a közgyűlés által kiküldött tagok sorából választható.

A választmány határozatképességehez az összes tagok felének jelenléte szükséges. A határozatokat jelenlevő tagok szótöbbségével hozza.

A választmány tagjai kötelesek az üléseken részvenni. Az a választmányi tag, aki négy egymásután következő ülésről indikatlanul hiányzik, lemondottnak tekintendő.

21. A választmány részletes hatáskörét és teendőit a tőzsde 19. és 20. art.-ai határozzák meg.

A választmány köteles a március havi közgyűlésnek részletes jelentést előterjeszteni megelőző évi tevékenységéről és a tőzsden kötött ügyletekről.

V. Választott bíróság.

22. A tőzsdeügyletek ből felmerült minden vitás ügyben a tőzsde mellett létesített választott bíróság itélkezik.

23. A tőzsdeegyesület minden év január havában — a különböző osztályok tagjainak számarányában 10—20 választott bírósági tagot választ.

A választott bíróság a megválasztott tagok sorából a tőzsdetörvény 108. art.-a szerint sorhuzás utján állítatik össze.

A választott bíróság előtti eljárást a tőzsdetörvény 111—123. art.-ai szabályozzák.

VI. Zárá intézkedések.

24. A tőzsde belső ügykezelési és ügyletkötési szabályait az ipari és kereskedelmiügyi miniszterium jóváhagyása mellett a választmány állapítja meg.

25. Amennyiben a tőzsdetörvény végrehajtása tárgyában kiadandó szabályrendelet jelen alapszabályokkal ellentétes rendelkezéket tartalmaznia, ilyen jelen alapszabályok módosítása előtt is az ipar és kereskedelmi miniszterium által kiadandó szabályrendelet rendelkezései lesznek irányadók.

26. Jelen alapszabályokat a tőzsdeegyesület 1930. március hó 2-án tartott közgyűlése elfogadta és jóváhagyta.

A Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank fuziónált az Erdélyi Bankkal

Névértéken vették át a régi részvényeket --- Hargitay Bertalan: — A nagykárolyi fiók országos pénzintézet fájának jelentős ága lesz

A Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank régi, szolid alapokon nyugvó pénzintézete Nagykárolynak. A bank hosszu évek sora óta nemest tart fenn az Erdélyi Bank és Takarékpénztárral, amelynek értékpapír tárcájában eddig is jelentős mennyiségi Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank részvény feküdt. A bank részvényserei már régen szivesen látták volna, ha az Erdélyi Bank magába olvasztja az intézetet, de a Kereskedelmi Bank nem régen elhalt vezérigazgatója Kaufmann Jenő, az intézet önállóságának és függetlenségének az álláspontját képviselte.

A Kereskedelmi Bank önálloságában, természetesen az Erdélyi Bank nagyértékű támogatása mellett, az elmúlt években egészsen fejlődött Háromszázezer lej alaptőkéjét az intézet 1923-ban 450.000 lejre emelte, majd 1928.-ban ujabb tőkeemelés során az intézet alaptőkéje 2,000.000 lej lett.

A banknak a kis alaptőke ellenére is 26 millió lej bététje volt, 19 millió lej bettkönyveeskékre, mik 7 millió folyószámlán.

A bank visszleszámlási hitelt egyedül az Erdélyi Banktól vett igénybe és ez a hitele egy és egy negyed millió lejt tett ki.

Az intézetnek jelentős értékű latens tartalékjai is vannak. Hatalmas székházát, a mely Nagykárolynak talán legtöbb épülete és ingatlan tulajdonait a mérleg minden hatására lej értékben figuráltatja.

Minthogy a részvények többsége ma már az Erdélyi Bank, dr. Melinda László nagykárolyi ügyvéd és néhai Kaufmann Jenő örököseinek kezeiben van mi akadálya sem volt annak, hogy az intézet a Banca Chrissoveloni és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank érdekkörébe tartozó Erdélyi Bankkal való fuzióját az ez évi közgyűlésein kimondja.

Az Erdélyi Bank nobilisan és teljes értékben kártalanítja a Kereskedelmi Bank kisebbégi részvénysereit, amennyiben

minden hat darab részvény helyett egy ötszáz lej értékű Erdélyi Bank részvényt ad, vagy a részvénys szabad választása szerint minden 100 lej névértékű részvényt 100 lej készpénz ellenében teljes névértékben visszavásárol.

A fuziót kimondó közgyűlés

Berger Ármin elnök elnöklete alatt március 22én folyt le. A közgyűlésen többek között jelen voltak:

Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója, dr. Ballás Endre, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. jogtanácsosa, Petran János, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár igazgatója, dr. Friedländer Sándor, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár nagyváradi fiókjának igazgatója, dr. Berkes József, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár nagyváradi fiókjának jogtanácsosa, Cukor Márton igazgatósági tag, dr. Melinda László h. vezérigazgató, Kandl Kálmán a Tasnádi Kereskedelmi és Iparbank vezérigazkatója, Reiter Adolf, Singer Mór, Gallasz Ödön, Kende Imre, Weinberger József, Klein Jenő bankigazgató és mások.

A közgyűlést dr. Melinda László vezérigazgató helyettes nyitja meg, aki meleg szavakkal emlékszik meg az elhunyt vezérigazgatót, Kaufmann Jenő érdemeiről. A közgyűlés elfogadja a bemutatott igazgatósági jelentést és mérleget, megadja a vezetőségnak a felmentványt.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztárral való fuziót a közgyűlés egyhangú lelkesséssel kimondotta.

Klein Jenő nagyváradi bank igazgató visszapillantást vet a Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank működésére, majd

rámutat arra a fontos közgazdasági tényre, amelyet az Erdélyi Bankkal való fuzió egrészt Nagykárolyi

városára, másrészt Szilágymegyére nézve jelent.

Kifejti, hogy Nagykároly mindig egészsges piac volt s az a körülmeny, hogy az Erdélyi Bank itt fiókot akar létesíteni, is ezt bizonyítja. Az a friss, fürgé üzleti szellem, amely Hargitay Bertalan bank politikáját az intézetnél jellemzi, Nagykárolyban új tápot fog nyerni.

Klein Jenő felszólalása után Hargitay Bertalan vezérigazgató emelkedik szólásra.

A vezérigazgató elsősorban hálásan köszöni a beolvadt intézet volt igazgatóságának és részvénysereinek bizalmát.

Szándékomb volt — ugymond — meghajtani az elismerés zászlóját azok előtt, akik eddig oly eredményesen működtek. Az új nagykárolyi palántát országos pénzintézet te rebélyes fájába vetjük s az a további fellendülés, amely a fiók ezutáni működését fogja jellemzni, lesz a koronája az eddigi vezetőség áldásos munkalkodásának.

A közgyűlés meleg hangú törvénnyel üdvözölte Weisz Fülöpöt, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank budapesti elnökét és Conrád Ottót, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ügyvezető igazgatóját.

Az Erdélyi Bank nagykárolyi fiókja, mint ilyen, már meg is kezdte működését. Az intézet fiókjának vezetését Berger Elemér, a Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank eddigi igazgatója látja el.

Az Erdélyi Bank Észak-Romániában tovább kíván terjeszkdni és tervbevette, hogy Szatmáron is fiókot állít fel.

Reforma cooperăiei

Ce conține legea votată de parlament

Corporile Legiuitorare au adoptat proiectul de Lege prezentat de d. ministru al agriculturii, pentru complectarea și modificarea unor articole din Legea pentru Organizarea Cooperăiei din 28 Martie 1929.

Prin noua lege se prelungesc termenul acordat cooperati velor pentru a se afilia unei Uniuni de autocontrol până la 31 Decembrie 1930.

Până la termenul de mai sus, societătile neafiliate vre unei Uniuni vor continua să fie controlate de Oficiul Național al Cooperăiei Române, fiind însă supuse unei taxe de control, care se va percepe pe baza Legii pentru perceperea și urmărirea veniturilor pub

lice, așa cum se face și pentru taxele cuvenite Uniunei de cooperăie.

Banca Centrală Cooperativă beneficiază pentru uplata capitalului împrumutat și a dobânzilor aferente și de un privilegiu asupra veniturilor și produselor de orice fel ale bunului ipotecar cum și asupra întregului inventar al imobilului, acest privilegiu având rang după acel al tesaurului public și după acel al prevăzut de art. 1730 — N. 2 din Codul Civil. — Deasemenea să dispus că, orice cambie emisă sau transmisă prin gir în ordinul Băncii Centrale Cooperativă, este scutită de protest, ea fiind executorie prin simplă formulă executorie pusă pe

ea de către Președintele Tribunalului Ilfov, Secția Notariat, sau a Tribunalului de ca re depinde sucursala Băncii Centrale Cooperative.

Noua lege mai cuprinde o serie de înseniri acordate Societăților cooperative de toate felurile.

Előléptetések az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. fiók-intézeteinél

Hargitay Bertalan vezérigazgató előterjesztésére az Eraélyi Bank és Takarékpénztár igazgatósága Mayerhoffer Ferencet az aradi fiók cégjegyzőjének, Kiss Gézát kereskedelmi meghatalmazottnak nevezte ki.

A nagyváradi fióknál Bileg Ferenc kereskedelmi meghatalmazott lett, mig Walter Ferenc a nagyszebeni fiók aligazgatójává lépett elő; Nauer Géza a temesvári fióknál és Ganga János pedig a marosvásárhelyi fióknál kereskedelmi meghatalmazottak lettek.

Repartizarea creditelor la CFR.

Directiunea Regiei autonome a Căilor Ferate a dispus ca prevederile de credite, din veniturile orlinare, să se repartizeze diverselor direcțiuni potrivit programului de munca și nevoilor acestora.

La împărțirea creditelor, direcțiunile vor avea în vedere importanța și urgența lucrărilor, în aşa fel, ca interesele generale ale căilor ferate să fie cât mai bine și cât mai rățional satisfăcute.

Pályázat. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elhatározta, hogy a kamara kebeleben áruvegyelemző intézményt létesít, amelynek hiányát régóta érzi az ipar és kereskedelem. A kamara törvény 3. szakaszának b) bekezdése értelmében ilyen nyilvánossági joggal felruházott intézményt a kamara önállóan létesíthet, vagy a kommercializáció törvény értelmében társaságban. A kamara felhívja a vegyész-szakembereket, hogy a cél legjobb megoldása érdekében nyújtsanak be pályatervezetet. A pályázatok 1930. évi április 15-ig nyújtandók be a hivatalos órák alatt a kamara titkári hivatalához (Calea Victoriei 51. szám), abol a további részletes felvilágosítás is kapható. Cluj, 1930 március 30. A kamara elnöksége.

Pyram-Pasta tubusban fényesítő és festi a legkényesebb cipőket „LEDA“ Timișoara. Autókat, bőröket, tömegárat legjobban a „LEDA“ vegyészeti gyár által készített „CELLOLEDIN“ Spritzlakkal festhet. Kérjen ajánlatot.

„LEDA“
fabrica de prod. chimice s. a.
TIMIȘOARA

Engedélyezték az arankás lóheremag exportját, de a pénzügymintiszterium nem értesítette a vámhivatalokat az új rendszerről

A vámhivatalok csak az arankamentesített és államilag ólomzárolt lóheremagot engedik külföldre szállítani — Súlyos kár érte az arankás lóheremagot vásárló exportöröket

A multban — mint ismeretes — a kormány a legszigorubban megtiltotta az arankás lóheremagnak Romániaban való exportját és csak arankamentes, államilag ólomzárolt lóheremagot lehetett exportálni.

A földművelésügyi miniszterium nemrég rendeletet adott ki, amely

a nem arankamentesített lóheremag exportját is engedélyezte.

A rendelet hatása alatt a heremag-piac váratlanul feléln-

kült. A földművelésügyi miniszterium azonban elfelejtett intézkedni abban a tekintetben, hogy a határállomásokon a vámhatóságok a nem arankamentesített lóheremagot tényleg kiengedjék az országból. A vámhatóságok tudvavéleg a pénzügymintiszterium hatásköre alá tartoznak és így a földművelésügyi miniszterium rendeletéről, illetve az új rendszerről a pénzügymintiszteriumnak kellett volna rendeletileg értesítenie a vámhivatalokat.

A hiányos intézkedés következtében, miután a földművelésügyi miniszterium rendelete a vámhatóságok ellenkezése következtében ténylegesen nem kerülhetett végrehajtásra,

a mezőgazdák és az exportörök nem tudják a nem arankamentesített lóheremagot külföldre szállítani, mert a vámhivatalok ragaszkodnak a korábbi rendszerhez és csak arankamentesített állapotban engedik a lóheremagot exportálni.

A kormánynak, illetve a földművelésügyi miniszteriumnak sürgősen intézkednie kell ebben az ügyben, mert a mezőgazdák és exportörök tekintélyes mennyiségi arankás lóheremagot vásároltak össze, amelynek külföldre való szállítását és értékesítését megakadályozza a pénzügymintiszter rendelet késedelmes kiadása, illetve hiánya.

Sedinta comisiei interime a Capitalei

Membrii comisiei interime ai primăriei Capitalei, s-au întrunit d. a. în sedință publică sub președinția dlui Dem. Dobrescu, asistat de d. Ion Roban, secretarul general al municipiului.

Consiliul, aprobă propunerea dlui D. Niculescu, privitoare la pavarea mai multor străzi, cum și cumpărarea a unei însemnate cantități de ciment și piatră de granit.

D. Dem. Dobrescu cere să se experimenteze mai mult sistemul pavării cu beton-asfaltic, care sistem a dat rezultate satisfăcătoare.

Punându-se în discuție, improprietărea mai multor ofițeri superiori, pe o parcelă din str. 13 Septembrie, pusă la dispoziția primăriei de către ministerul de război, în urma discuțiilor următoare, consiliul aprobă improprietărea ofițerilor care de altfel au fost recomandați de ministerul de război.

Societatea Anonimă Industrială Arad-Brad

Activ

Bilanz General la 31 Decembrie 1929

Pasiv

Cassa						
Cassa Centralci	— — — — —	195.272				17,105.700
Cassa Carierei	— — — — —	1.055				378.724
Cassa Fabricei Gurahont	— — — — —	106.294				4,796.354
Cassa Forestierei Vața de Jos	— — — — —	107.252	409.873			
Disponibil la bănci						
Banea Românească	— — — — —	312.700				
Hitelbank	— — — — —	8.142	434.722			
Banca Românească c) Pengő	— — — — —	113.880				
Efecte publice:						
Statul Român:						
Statul Român numerar	— — — — —	14,318.956				
Statul Român efecte	— — — — —	23,361.362	37,680.318			
Materiale diferite: — (Stocuri)						
Materiale Cariera Şebeș	— — — — —	602.765				
Materiale Fabrica Gurahont	— — — — —	11,139.212				
Materiale Forestiera Vața de Jos	— — — — —	2,872.585				
Materiale Balastiera, Zimand	— — — — —	79.110	14,693.672			
Imobile și Investițiuni:						
Investiri silvice	— — — — —	1,436.829				
Imobile diferite	— — — — —	1,235.055				
Stocul lemneler în pădure	— — — — —	7,970.670				
Val. Fabrica Gurahont	— — — — —	2,808.015				
Terenul pădurilor	— — — — —	1,500.000				
Case de închiriat	— — — — —	4,548.042				
Cariera Şebeș	— — — — —	1,607.927	21,106.538			
Debitorii:						
Clienți Zimand	— — — — —	166.557				
Clienți cariera Şebeș	— — — — —	4,635.262				
Clienți ciment Gurahont	— — — — —	291.332				
Clienți lenne	— — — — —	16.677				
Clienți cu deleredere	— — — — —	878.471				
Clienți saci	— — — — —	38.956				
Impozite plătite în plus	— — — — —	1,354.738				
Debitori fabrica Gurahont	— — — — —	68.565				
Avansuri Vața de Jos	— — — — —	51.839				
Diferiți	— — — — —	5,575.330				
Chiriași	— — — — —	155.631	13,201.358			
Transitorii Vața de Jos	— — — — —	4,619.388				
Valorile Fondului de Pensie CFAC	— — — — —	1,931.662				
Conturi de ordine:						
Cauțiuni	— — — — —	8.606				8.606
Garanții în efecte al Adm. Financ.	— — — — —	630.000				630.000
Debitori de seriori de garanție	— — — — —	1,000.000				1,000.000
		96,373.457				96,373.457

Debit

Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1929

Credit

Cheltuieli generale	— — — — —	1,535.490				
Amortizări	— — — — —	654.786				
Beneficiu: Reportat din 1928	— — — — —	198.785				
Beneficiu în 1929	— — — — —	2,332.284	2,531.069			
		4,721.345				

Director general:
ss. Ing. C. Niculescu

Arad, la 31 Decembrie 1929.

Pentru contabilitate:
ss. Al. Manole
expert contabil.

ss. Dr. C. Lutai
ss. Ilie Ardelean
cont. aut.

ss. A. Birtolon
ss. Dr. Dimitrie Cosma
ss. Mihai Cosma

Subsemnatii Censori ai Soc. An. Arad-Brad am examinat prezentul cont. și l-am găsit în concordanță cu registrele Societății
ss. Dr. Emil Velicin
preș. com. cens.

Zece ani dela înființarea Industriei Sârmei Cluj

In 4 Aprilie 1920, la Banca Centrală din Cluj s'a ținut prima adunare generală de constituire a unei noi societăți anonime: anume Industria Sârmei S. A. Cluj. Industria Sârmei s'a înființat ca o societate modestă și harnică cu un capital inițial de 20 milioane cor., capital ce s'a dovedit prea mic încă dela începutul primelor luerări. Transformat în lei, capitalul inițial de 10 milioane lei a fost mărit încă în anul următor cu încă 5 milioane lei, ca

după 7 ani de muncă productivă și asiduă

în 1929, când întreprinderile societății s'a consolidat definitiv, să fie nu mărit, ci întreit cu dublul capitalului din 1922 numărând în total 45 milioane de lei, capital social vărsat în întregime.

In total, în cei 10 ani de existență, Industria Sârmei din Cluj a produs și a desfăcut

mărfuri în valoare de aproape 2 miliarde de lei,

producând un venit eurat statului diferitele taxe și impunerii, de peste 43 de milioane de lei, dintre cari singur în anul trecut s'a plătit peste 13 milioane de lei impozite. In această sumă nu intră nici impozitele globale plătite de către funcționarii întreprinderilor și nici diferitele taxe comunale, județene sau impozite mobiliare, cari singure se urează la peste 10 milioane de lei. Si toate acestea, pe lângă cele 19.950.000 lei sună brutto ce s'a acordat acționarilor în timpul celor 10 ani de existență drept dividend.

Industria Sârmei din Cluj, datorită persereverenței și înțelepciunii conducerilor ei, nu numai că nu a pierdut, ci a câștigat, aducând statului pe lângă beneficiul unei industrii naționale și sume importante, drept impozite.

Nyolcvan millió lej betétet kezel az Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Rt.

A pénzintézet egyik legmobilabb bankja Erdélynek

A kolozsvári Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank RRt. április 27-én tartja meg rendes évi közgyűlését.

A pénzintézet 1929. évi mérlege 10 millió lej alaptőke és 2 millió lej tartaléktőke mellett a kétes követelések megfelelő tartalékolása mellett egymillió 338.410 lej tiszta nyereséget mutat ki. A pénzintézet iránt osztatlanul meglátó vezetése mellett érte el.

nyilvánuló és állandóan fokozódó bizalom kifejezője a betétállomány rohamos emelkedése, amely megközelíti a nyolevanmillió lejt.

A pénzintézet, amely egyik legmobilabb bankja nemcsak a kolozsvári, hanem az erdélyi pénzpiacnak is, a kitűnő eredményt Ritók Lajos igazgató szakképzett, gondos és előrelátó vezetése mellett érte el.

Dnii M. Farkas și C. Jacobi despre fuziunea fabricei „Renner“ și „Turul“

In legătură cu tranzacția de fuziune dintre fabrica „Renner“ și „Turul“, dl Dr. Coloman Jacobi, director la fabrica de ghete „Turul“ din Timișoara, a declarat, că muncitorii au fost condecorați dela fabrica „Turul“ numai pentru ca să se asigure mâna liberă direcției,

dar oamenii, cari s'a dovedit sărguinciosi, vor fi menținuți

și pe mai departe în serviciu.

Dl Dr. M. Farkas, director

la fabrica de piele „Renner“ din Cluj, în legătură cu noua tranzacție a declarat, că toate condecorările dela fabrica de ghete „Turul“ din Timișoara s'au făcut

numai din principiu, pentru a să se asigure mâna liberă direcției

în privința nouilor directive. Dar condecorările nu au caracter antisocial, pentru că oamenii să rămână la fabrică. Dar fuziunea a devenit nevoie din punctul de vedere al raționalizării.

,Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :- Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: | TRAIAN CHIRILĂ

A bonamente — Előfizetések árak

In fară pe un an . . . Belioldön egész évre	Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
	Pentru bânci instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre . . .	

Frații Prohaska cumpără moara Bega

Declarațiile lui Edmond Prohaska

Cercurile cerealești sunt foarte preocupate de noua tranzacție, care s'a inițiat de către frații Prohaska pentru cumpărarea moarei „Bega“.

Cercurile inițiate sunt de părere, că „Moara Mare“, care este închiriată de frații Prohaska în Timișoara după noua tranzacție, și-ar înceta activitate, respectiv nu ar mai fi închiriată de către frații Prohaska.

Astfel

frații Prohaska ar continua să lucreze numai la moara Bega,

care pare a fi mai rentabilă, avându-se în vedere, că banca

„Szana“ a făcut mari investiții în această moară.

Dl director Edmond Prohaska, în legătură cu noua tranzacție a declarat, că tranzacția este în programul firmei Prohaska, cari

au cumpărat moara „Bega“

de o capacitate de opt vagoane la zi, încât va fi în stare să aprovizioneze țara cu făină necesară, dacă România va avea export de făină.

Noua moară, după planul rafătilor Prohaska, va năzui să livreze cu prețuri cât se poate de reduse, produse cât se poate de bune.

A sörgyárosok illetékleszállítást kérnek

A sörgyárosok delegációja audiențian jelent meg Madgearu pénzügyminiszter előtt. A delegáció kifejtette, hogy mióta három lejről 4.500 lejre emelték fel a sör forgalmi adóját, azóta a sörfogyasztás 98 millió 480 ezer literről 77 millió literre csökken. Ezzel szemben a koncentrált alkohol fogyasztása emelkedett.

A delegáció kifejtette, hogy nemcsak a sörfogyasztás csökken, de az árpa termelésében is fennakadás következett be a sörgyárok kényszerű stagnálás miatt. A delegáció kérte a pénzügyminisztert, hogy állítsa viszszá a régi 3 lejes illetéket.

Procesul între Stat și fabrica Loeble

Deoarece tratativele între ministrul de finanțe și fabrica Loeble din Oradea n'au dus la vreun rezultat, fabrica a dat în judecată ministerul de finanțe, cerând daune penale pentru a fost silită să-și întrerupă activitatea.

Procesul a fost eri debătut de Curtea de Apel din Oradea.

Statul a fost reprezentat prin d. avocat Popescu și Batelon, administra-

tor finanțiar din Oradea. Fabrica prin d. I. Periețeanu. Au fost vîi desbateri asupra problemei dacă este sau nu interzis de legea „Garoflid“ să se fabrice spirit de fructe din fructe importate.

Curtea de Apel a rămas în deliberare până la 9 Aprilie când se va pronunța.

Modificarea impozitului pe cifra de afaceri la mori

Ministerul de finanțe a pus în studiu chestiunea modificării actualului regim de percepare al impozitului pe cifra de afaceri, la mori în general și în special la morile mici.

Proiectul de modificare a regimului de impunere este aproape gata.

In soluționarea chestiunii, ministerul de finanțe s'a condus de interesele fiscului, dar și de considerația că actualmente aceste întreprinderi trăesc prin mari greutăți finan-

ciare, ce trebuie să ținute în seama.

D. ministrul Madgearu, va da zilele acestea forma definitivă proiectului întocmit.

Moartea bancherului Eder din Brașov

A început din viață cunoscutul bancher Hans Eder care timp de aproape jumătate veac a luerat pentru desvoltarea Casei Generale de Economii din Brașov al cărui președinte a fost timp îndelungat.

Eder nu a fost numai un președinte și un prieten prețios al colaboratorilor săi.

Anunturi — Hirdetések	
Jumătate an	600 lei
1200 lei	
Felevere	600 lei
1200 lei	
Pagina I. a. cm ²	20 lei
Cimlapon I. oldalon cm ² -ként	
In text	15 lei
Szövegoldalon	
Un sir garmond	80 lei
Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénnytársaság

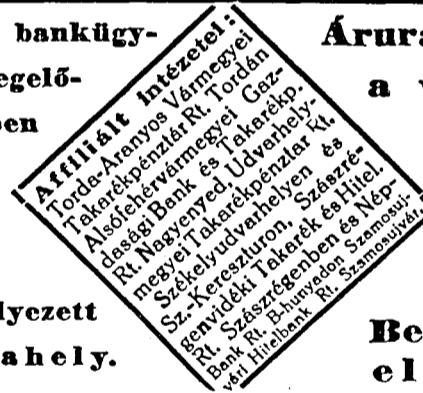
Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénnytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár
Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

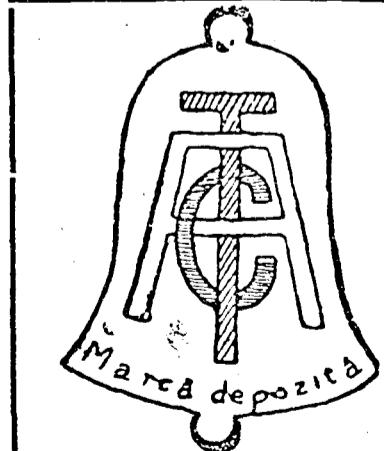
Betéteket
elfogad

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:
Cimlapon cm²-ként Lei 20.—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15.—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10.—
Egy garmond sor Lei 80.—

Cititi

„Lemnul”

Cu această marcă este prevăzut
trecere obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrică

,TACAMUL“ din

Fineță de 800!

Pătrat de 800 mm.
Fabricat se pot procura în prăvăllile re-
bijuterilor mai bune. Numai pentru revânzători,
“TACAMUL“ fabrică de argintării, Cluj
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82
Adresa telegrafică: „TACAMUL“.

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ SI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73,400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclan-Bethlen
Zálau-Zilah

Affiliált intézetek: A Nagyenyedi „Kisegítő“ Ta-
karékpénztár Rt., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-
marosuvári fiókintézete.

Saját tőkéi **58** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
atalás a bel- és külföld bármely piacára.